

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
Fundacji Instytut Spraw Obywatelskich
z działalności w roku 2011.

1. Nazwa, adres, dane dotyczące członków zarządu i celów statutowych organizacji

Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich z siedzibą w Łodzi przy ul. Więckowskiego 33/107, wpisana w dniu 02.02.2004r. do Rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000191928;
Numer REGON 473224144;

Dane członków Zarządu Fundacji:
Rafał Górski – Prezes Zarządu
Olaf Swolkień - członek Zarządu

Celem Fundacji jest inicjowanie, propagowanie i realizowanie działań na rzecz dobra wspólnego, w szczególności w zakresie:

- 1) aktywności obywatelskiej i zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- 2) zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego;
- 3) tworzenia i funkcjonowania niezależnych środków masowego przekazu oraz warunków dla swobodnej debaty publicznej;
- 4) ochrony, odtwarzania i popularyzacji dziedzictwa przyrodniczego;
- 5) nauki, edukacji, oświaty i wychowania;
- 6) promocji i organizacji wolontariatu;
- 7) upowszechniania i ochrony praw kobiet;
- 8) rozwoju transportu zrównoważonego;
- 9) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 10) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 11) upowszechniania kultury i dialogu międzykulturowego;
- 12) rozwoju rodzin, wspólnot oraz społeczności lokalnych;
- 13) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 14) ochrony i promocji zdrowia oraz profilaktyki uzależnień;
- 15) działania na rzecz osób niepełnosprawnych i narażonych na wykluczenie społeczne;
- 16) współpracy międzynarodowej;
- 17) tworzenia możliwości rozwoju eko- i agroturystyki;
- 18) wspierania dziedzin gospodarki przyjaznych dla ludzi i środowiska, w szczególności ekologicznych metod produkcji żywności;
- 19) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym;
- 20) upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa;
- 21) wspierania sprawiedliwych społecznie systemów ekonomicznych, w

szczegółności polityki państwa w tym zakresie, a także tzw. sprawiedliwego handlu i ekonomii alternatywnej;

- 22) działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe.

2. Zasady, formy i zakres działalności statutowej oraz opis głównych zdarzeń prawnych w działalności o skutkach finansowych

Działalność Fundacja realizuje poprzez prowadzenie działalności nieodpłatnej i odpłatnej.

W zakres działalności nieodpłatnej wchodzi:

- 1) prowadzenie i wspieranie działalności edukacyjnej, informacyjnej, internetowej, wydawniczej, promocyjnej, medialnej, tłumaczeniowej, organizacyjnej oraz monitoringu;
- 2) organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych;
- 3) przygotowanie raportów, badań, diagnoz, scenariuszy, studiów, ocen, analiz, opinii, ekspertyz, dokumentacji, planów, programów, prognoz, strategii, polityk i innych tego typu materiałów;
- 4) prowadzenie działalności szkoleniowej;
- 5) organizowanie prelekcji, wykładów, odczytów, konferencji, seminariów, sympozjów, spotkań, warsztatów, kursów, projekcji filmowych, obozów, festiwali, jak również innych form działalności edukacyjnej i oświatowej;
- 6) udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, merytorycznej i organizacyjnej podmiotom i jednostkom, przyczyniające się realizacji celów fundacji;
- 7) prowadzenie fachowego doradztwa;
- 8) angażowanie sektora biznesu w działania przyczyniające się do realizacji celów fundacji;
- 9) organizowanie i wspieranie finansowe praktyk, staży i wyjazdów studialnych w kraju i za granicą;
- 10) wykup, dzierżawa lub stosowanie innych form opieki w stosunku do obszarów przyrodniczo cennych oraz ochrona gatunków zagrożonych ;
- 11) udział w postępowaniach administracyjnych, sądowych i sądowno-administracyjnych w zakresie spraw związanych z celami statutowymi;
- 12) współpraca z osobami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi prowadzącymi działalność w zakresie objętym celami Fundacji;
- 13) współpraca z organami władzy publicznej, samorządami, środkami masowego przekazu oraz podmiotami gospodarczymi, a także inicjowanie partnerstwa międzysektorowego;
- 14) budowanie i wzmacnianie koalicji pomiędzy partnerami społecznymi (administracja publiczna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, samorządy, społeczeństwo);
- 15) występowanie do właściwych - według kompetencji - władz lokalnych, wojewódzkich i krajowych oraz sądów z wnioskami o zastosowanie środków zmierzających do usunięcia zaistniałego zagrożenia dla interesu publicznego na określonym terenie, zaniechania naruszania interesu publicznego, przywrócenia stanu poprzedniego lub naprawy zaistniałych w związku z tym szkód;
- 16) składanie wniosków i zastrzeżeń do projektów, planów, strategii, decyzji i aktów prawnych wydawanych przez administrację publiczną, ich konsultowanie i opiniowanie również na etapie ich stosowania;
- 17)inne działania realizujące cele statutowe.

W dniu 22 sierpnia 2011 r. została zawarta w Warszawie umowa z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich pod nazwą „Zrobione, Docenione, Wiele Warto – projekt na rzecz likwidowania przyczyn różnicowań społecznych i ekonomicznych wynikających z niedoceniaenia nieodpłatnej pracy domowej”.

W dniu 24 listopada 2011 r. zawarta została w Warszawie umowa z Ecorys Polska Sp. z o. o. o dofinansowanie projektu „Obywatele decydują” w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych Grantu Blokowego Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy.

Szczegółowy opis działań prowadzonych przez Instytut Spraw Obywatelskich w zakresie realizacji celów statutowych w 2011r. znajduje się w załączniku nr 1 do sprawozdania merytorycznego.

3. Opis działalności gospodarczej, jeżeli była prowadzona, ze wskazaniem jej formy.

Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich nie prowadzi działalności gospodarczej.

4. Uchwały Zarządu Fundacji.

W roku 2011 Zarząd Fundacji podjął trzy uchwały:

1. uchwała z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Pracy i Wynagradzania Fundacji Instytut Spraw Obywatelskich
2. uchwała z dnia 25 kwietnia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2010
3. uchwała z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Instrukcji w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu Fundacji Instytut Spraw Obywatelskich.

Kopie uchwał potwierdzone za zgodność z oryginałem stanowią załączniki nr 2, 3, 4 do sprawozdania merytorycznego.

5. Przychody w roku 2011 (w PLN)

1.	Nieodpłatna działalność - dotacje	1 831 686,11
2.	Odpłatna działalność pożytku publicznego	16 660,00
3.	Darowizny (w tym środki z 1%)	100 081,15
4.	Przychody finansowe	437,17
Razem		1 948 864,43

6. Koszty poniesione w roku 2011 (w PLN)

1.	Na realizację celów statutowych nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	1 928 212,59
2.	Na realizację celów statutowych odpłatnej działalności pożytku publicznego	16 660,00
3.	Koszty administracyjne	38 468,70
Razem		1 983 341,29

7.

a) liczba osób zatrudnionych w organizacji

Według stanu na dzień 31.12.2011 r. organizacja zatrudniała 20 pracowników.

b) łączna kwocie wynagrodzeń wypłaconych przez fundację

Fundacja wypłaciła łącznie w 2011r. wynagrodzenia na kwotę 645 422 ,00 zł brutto.

c) wysokość rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów stowarzyszenia

Fundacja nie wypłaca żadnych wynagrodzeń członkom swoich organów z tytułu sprawowanych przez nich funkcji.

d) wydatki na wynagrodzenia z umów zlecenia i umów o dzieło

- Z tytułu umów o dzieło - łącznie 136 327,59 zł brutto (22 osoby w 2011 roku).
- Z tytułu umów zlecenia - łącznie 24 007,81 zł brutto (7 osób w roku 2011 roku).

e) udzielone pożyczki pieniężne

Fundacja nie udzielała w roku 2011 pożyczek pieniężnych.

f) kwoty ulokowane na rachunkach bankowych ze wskazaniem banku

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. Fundacja posiadała na rachunkach w Banku Spółdzielczym Rzemiosła – 440 950,39zł

g) wartość nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek

Fundacja nie posiada obligacji, ani akcji w spółkach prawa handlowego.

h) nabyte nieruchomości, ich przeznaczenie oraz wysokość kwot wydatkowanych na to nabycie

Fundacja nie posiada żadnych nieruchomości.

i) nabyte pozostałe środki trwałe

W 2011 roku zostały nabyte środki trwałe na kwotę 15 024, 00 zł.

8. Działalność zlecona przez podmioty państwowe i samorządowe

W roku 2010 Fundacja podpisała umowę dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację projektu: *Działalność Instytutu Spraw Obywatelskich na rzecz poprawy stanu środowiska*". Projekt ten był realizowany do 30.06.2011r.

Ponadto Fundacja podpisała w dniu 22 sierpnia 2011 r. umowę z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego w ramach Programu Operacyjnego

Fundusz Inicjatyw Obywatelskich pod nazwą „*Zrobione, Docenione, Wiele Warto – projekt na rzecz likwidowania przyczyn różnicowań społecznych i ekonomicznych wynikających z niedoceniań nieodpłatnej pracy domowej*”. Projekt realizowany był w okresie od 01.06.2011 r. do 31.12.2011 r.

9. Informacja o rozliczeniach fundacji z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych, a także informację w sprawie składanych deklaracji podatkowych

Fundacja nie posiada zaległości z tytułu zobowiązań podatkowych.
Fundacja składa raz w roku deklaracje podatkowe PIT-4R oraz CIT-8.

10. Przeprowadzone kontrole

W okresie sprawozdawczym zostały przeprowadzone 3 kontrole w Fundacji.

1. Kontrola z Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych projektu „Tiry na Tory” odbyła się w dniach 15-16 września 2011 r. Kontrola projektu prowadzona była w zakresie: wykonania rzeczowego oraz zgodności zakresu realizowanych działań z zakresem przedmiotowym umowy o dofinansowanie, zgodności dokumentów przedkładanych we wnioskach o płatność z oryginalną dokumentacją projektu, kwalifikowalności wydatków poniesionych w ramach umowy o dofinansowanie, utrzymywania przez beneficjenta odrębnego systemu księgowego albo odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z projektem, stosowania zasad dotyczących obiegu i weryfikacji dokumentów księgowych związanych z realizacją umowy, prawidłowości procedur zawierania umów związanych z realizacją projektu, stosowania zasad archiwizacji dokumentów oraz zasad informacji i promocji.

Przeprowadzona kontrola realizacji projektu potwierdziła jego właściwą realizację oraz zgodność prowadzonych działań z umową o dofinansowanie.

2. Kontrola z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w ramach projektu „Centrum Wspierania Przedsiębiorczości Społecznej” odbyła się w dniach 6-7 października 2011 r. Zakres kontroli: sprawdzenie realizacji rzeczowej zadań w okresie 1.1.2011 r. - 5.10.2012 r., ich zaawansowania finansowego na podstawie Wniosków beneficjenta o płatność (WBoP) złożonych w WUP w Łodzi oraz prawidłowości wydatków rozliczonych w zatwierdzonym WBoP za okres 1.1.2011 r. - 31.03.2011 r. W wyniku kontroli stwierdzono, że projekt realizowany jest prawidłowo, ewentualnie potrzebne są niewielkie usprawnienia. Wskazane uchybienia zostały usunięte przed sporządzeniem zaleceń pokontrolnych. Zespół kontrolujący WUP w Łodzi po analizie działań Beneficjenta po zakończeniu czynności kontrolnych ocenił, iż są one wystarczające do stwierdzenia usunięcia wskazanych w Informacji pokontrolnej uchybień, w związku z czym powyższą kontrolę uznano za rozliczoną i zakończoną.

3. Kontrola zdalna z Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych projektu „Tiry na Tory” odbyła się w dniu 9 listopada 2011r. Kontrola dotyczyła procedur zawierania umów dla zadań objętych projektem. Kontrola potwierdziła prawidłowość prowadzonych działań z niewielkimi zastrzeżeniami, nie stanowiącymi podstaw do nałożenia korekty finansowej.

Załącznik 1. Opis działań prowadzonych przez Instytut Spraw Obywatelskich w roku 2011.

PROJEKT 1

Tytuł projektu: „Tiry na Tory”

Cele:	Celem ogólnopolskiej kampanii informacyjnej „Tiry na tory” była promocja transportu kombinowanego (głównie w kontekście przeniesienia tranzytu towarów na kolej), a w dalszej perspektywie wpłynięcie na politykę transportową państwa; zwiększenie przewozu towarów koleją, zmianę proporcji dotacji dla transportu samochodowego i kolejowego oraz promocja kolei jako dobra wspólnego wszystkich Polaków.
Adresaci:	Parlamentarzyści, decydenci, dziennikarze, kierowcy samochodów osobowych, mieszkańcy miejscowości ze zwiększonym ruchem TIRów,
Zasięg:	Ogólnopolski
Terminy:	01.01.2010 – 31.12.2011 (projekt zakończony)
Opis:	Dążąc do zakładanego celu kampanii prowadziliśmy szereg działań rzeczniczych i promocyjnych takich jak: organizacja konferencji eksperckich, spotkania z decydentami i ekspertami, wysyłka pism do parlamentarzystów i urzędników, zbiórka podpisów pod petycją w sprawie przeniesienia tranzytu na kolej, promocja kampanii w mediach (emisja spotów radiowych, ekspozycja billboardów, udzielanie wywiadów itd.), dystrybucja materiałów informacyjnych (raport ekspercki, foldery, ulotki, naklejki itp.), udział w seminariach, konferencjach i spotkaniach dyskusyjnych, prowadzenie serwisu www kampanii oraz profilu na portalach społecznościowych.
Wyniki:	<p>Wyniki osiągnięte w 2011 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie 2 konferencji eksperckich z udziałem parlamentarzystów, naukowców, specjalistów logistyki i transportu, dziennikarzy, aktywistów, • Pozyskanie prawie 10 000 kolejnych fanów na Facebook'u, (obecnie przekroczyliśmy granicę 19 000) • Zebranie prawie 40 000 podpisów pod petycją w sprawie przeniesienia tranzytu towarów na kolej (w sumie podpisało się już ponad 80 000 osób), • Wyemitowanie 50 spotów radiowych oraz 3 audycji tematycznych w Programie 1 i 3 Polskiego Radia, • Ekspozycja 500 billboardów w całej Polsce, • Odwiedzenie 10 miast Polski z wystawą objazdową promującą projekt (przez dwa lata odwiedziliśmy ponad 20 miast), • Nawiązanie współpracy i organizacja spotkań z licznymi ekspertami, naukowcami, decydentami

PROJEKT 2

Tytuł projektu: „Zrobione, Docenione, Wiele Warto – projekt na rzecz likwidowania przyczyn różnicowań społecznych i ekonomicznych wynikających z niedoceniań nieodpłatnej pracy domowej.”

Cele:	<p>Do głównych celów projektu należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szukanie możliwych rozwiązań prawnych, które poprawiłyby sytuację osób pracujących nieodpłatnie w domach; • Wprowadzenie tematu pracy domowej do dyskursu publicznego (uświadamianie, że praca w domu to też praca); • Usystematyzowanie wiedzy o grupie społecznej jaką stanowią „gospodynie domowe”.
Adresaci:	<ul style="list-style-type: none"> • Osoby pracujące w domach („gospodynie domowe”) – adresaci bezpośredni; • Dziennikarze, parlamentarzyści, osoby ze środowisk „gospodyń domowych” – adresaci pośredni.
Zasięg:	Ogólnopolski
Terminy	<p>01.01.2010 – 31.05.2011 projekt bez finansowania</p> <p>01.06.2011 – 31.12.2011 projekt dofinansowany z PO FIO (projekt zakończony)</p>
Opis:	<p>INSPRO zajmuje się problematyką nieodpłatnej pracy domowej od 2006 roku. Jest to temat bardzo rzadko poruszany zarówno w dyskursie publicznym, jak i w ramach szeroko pojętej problematyki kobiecej. INSPRO podejmuje szereg działań, głównie o charakterze informacyjnym, które mają się przyczynić do nagłośnienia tematu. Ponadto skupiamy się na działaniach eksperckich. Do tej pory udało się zrealizować m.in. badanie jakościowe z którego powstał raport „Kobiety pracujące w domu o sobie. Analiza wywiadów pogłębionych na temat nieodpłatnej pracy domowej”, ekspertyza prawna, projekt zmiany przepisów prawnych (cel: zabezpieczenie emerytalne dla osób pracujących w domach).</p>
Wyniki:	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja strony internetowej poświęconej tematyce pracy domowej; • Wywiady z gospodyniami domowymi; • Monitoring działań instytucji mających realny wpływ na sytuację osób wykonujących nieodpłatną pracę domową (np. projekty ustaw, działania podejmowane przez inne organizacje pozarządowe); • Stworzenie nowej strony internetowej;

	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządzenie ekspertyzy i projektu zmiany przepisów prawnych; • Realizacja badania jakościowego i wydanie raportu „Kobiety pracujące w domu o sobie. Analiza wywiadów pogłębionych na temat nieodpłatnej pracy domowej”.
--	---

PROJEKT 3

Tytuł projektu: „Działalność Instytutu Spraw Obywatelskich na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego”

Cele:	Rozwój wewnętrzny organizacji i podniesienie kwalifikacji zespołu prowadzącego projekty ekologiczne; rozpowszechnianie informacji ekologicznych poprzez stronę www.koniczynka.org
Adresaci:	Pracownicy, wolontariusze i stażyści organizacji oraz odbiorcy strony www.koniczynka.org
Zasięg:	Ogólnopolski
Terminy	10.2009-06.2011 (projekt zakończony)
Opis:	<p>Projekt obejmował następujące działania:</p> <p>Zorganizowanie dwóch szkoleń wewnętrznych. Pierwsze szkolenie było poświęcone przygotowaniu strategii dla organizacji, drugie było poświęcone prowadzeniu kampanii społecznych.</p> <p>Ponadto w ramach projektu prowadzony był ekologiczny serwis informacyjno-publicystyczno-naukowy www.koniczynka.org oraz monitoring informacji na temat transportu i GMO.</p>
Wyniki:	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie kwalifikacji pracowników i wolontariuszy organizacji; poprzez uczestniczenie w 2 szkoleniach; • Uczestniczenie przedstawiciela organizacji w 3 posiedzeniach Komisji ds. GMO przy Ministerstwie Środowiska; • Zgromadzenie ok 400 informacji prasowych o GMO i transporcie; • W trakcie trwania projektu stronę internetową www.koniczynka.org odwiedzało ok. 100 osób dziennie. We wspomnianym okresie na stronie zostało umieszczonych ponad 180 nowych notek.

PROJEKT 4

Tytuł projektu: „Akademia Instytutu Spraw Obywatelskich”

Cele:	<p>Celem głównym projektu było zdobycie doświadczenia zawodowego jako pracownik biurowy do 30.04.2011 przez co najmniej 25 osób z grupy 30 uczestników projektu, do 25 roku życia, z terenu województwa łódzkiego, pozostających bez zatrudnienia.</p> <p>Celem szczegółowym było zwiększenie szans na zatrudnienie poprzez zdobycia doświadczenia zawodowego jako pracownik biurowy w organizacji pozarządowej, odbycie pełnego stażu przez co najmniej 25 osób, podjęcie pracy przez co najmniej 7 uczestników projektu do końca jego trwania.</p>
Adresaci:	Projekt skierowany do młodych osób do 25 roku życia, pozostających bez zatrudnienia i zamieszkałych na terenie województwa łódzkiego.
Zasięg:	Regionalny (prowadzony na terenie woj. łódzkiego)
Terminy:	01.01.2010 – 30.04.2011 (projekt zakończony)
Opis:	Projekt stanowił odpowiedź na zapotrzebowanie młodych ludzi na zdobycie doświadczenia zawodowego. W ramach projektu uczestnicy odbyli miesięczne szkolenie w trakcie którego zapoznali się m. in.: ze specyfiką pracy w organizacji pozarządowej, zarządzaniem merytorycznym i finansowym projektami społecznymi, poznać sposoby pozyskiwania funduszy i nauczyć się przygotowywać wnioski grantowe, mieli możliwość rozwinąć swoje umiejętności interpersonalne. Po odbytych szkoleniach, każda osoba odbyła 5-miesięczny staż w jednej z trzech łódzkich organizacji pozarządowych. W trakcie stażu uczestnicy projektu korzystali ze spotkań szkoleniowo-doradczych oraz coachingu.
Wyniki	<p>W projekcie wzięło udział 30 uczestników</p> <ul style="list-style-type: none"> • 320 godzin szkoleń (2 edycje x 160 godzin); • 10 godzin coachingu na jednego uczestnika; • 25 godzin spotkań szkoleniowo-doradczych na uczestnika. <p>Wszyscy uczestnicy projektu zakończyli swój udział w projekcie. W trakcie jego realizacji 6 osób podjęło stałą pracę.</p>

PROJEKT 5

Tytuł projektu: „Rady pracowników – efektywne narzędzie zwiększania zaangażowania obywateli w życie publiczne”

Cele:	Głównym celem projektu było tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi i sprawnemu funkcjonowaniu rad pracowników oraz wspieranie członków rad poprzez poradnictwo i rzecznictwo. Dodatkowym celem była aktywizacja członków rad do rozwijania innych form działalności społecznej. Jednocześnie Instytut dążył do takiej nowelizacji ustawy dotyczącej rad pracowników, która zapewniłaby im możliwość skutecznego działania.
Adresaci:	Główną grupą docelową byli członkowie 3000 istniejących w Polsce rad pracowników, pracownicy firm, w których rady jeszcze nie powstały, a także parlamentarzyści.
Zasięg:	Ogólnopolski
Terminy:	01.12.2009 – 30.12.2010 projekt dofinansowany (zakończony) od 01.01.2011 projekt bez dofinansowania (część zadań realizowana w formie odpłatnej działalności pożytku publicznego)
Opis:	W ramach projektu kontynuowano działania na rzecz rad pracowników, jakie Instytut prowadzi od 2007 roku. Zainteresowanym członkom rad wysyłano bezpłatnie materiały dotyczące rad pracowników, jednocześnie prowadzono stronę internetową www.radypracownikow.info . Dodatkowo eksperci Instytutu pomagali radom pracowników w sporach z pracodawcami.
Wyniki:	W 2011 r. w ramach utworzonego Centrum Wspierania Rad Pracowników udzielono porad prawnych ponad 130 radom. Zorganizowano 2 szkolenia odpłatne dla członków rad pracowników, w których wzięło udział 35 uczestników.

PROJEKT 6

Tytuł projektu: „Łodzianie Decydują”

Cele:	Inicjatywa „Łodzianie Decydują” ma na celu ułatwienie mieszkańcom Łodzi wnoszenia obywatelskich projektów uchwał pod obrady tamtejszej Rady Miejskiej. Umożliwi to rozwój inicjatyw oddolnych i współdecydowanie lokalnych mieszkańców o sprawach ich dotyczących.
Adresaci:	Adresatami inicjatywy są pełnoletni mieszkańcy Łodzi posiadający prawo wyborcze.
Zasięg:	Lokalny (prowadzony na terenie miasta Łodzi)

Terminy	05.2009 – 31.12.2012 (projekt w trakcie realizacji)
Opis:	W inicjatywę „Łodzianie Decydują” zaangażowało się wiele organizacji pozarządowych działających w Łodzi, w tym Instytut Spraw Obywatelskich. Organizacje te wspólnie zebrały ponad 6 000 podpisów pod projektem uchwały zmniejszającej wspomniany próg do 1 tysiąca wymaganych podpisów. Działania prowadzone w ramach inicjatywy mają na celu zwiększenie bezpośredniego wpływu mieszkańców na sprawy ich miasta i sprawić, aby tak samo jak prezydent i radni, mogli zgłaszać swoje propozycje w zakresie prawa lokalnego.
Wyniki:	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie nowego projektu uchwały wprowadzającej zmiany w Statucie Miasta Łodzi w zakresie mechanizmu inicjatywy uchwałodawczej mieszkańców; • Aktualizacja strony internetowej; • Promowanie inicjatywy w mediach; • Udział w pracach nad Regulaminem Konsultacji Społecznych.

PROJEKT 7

Tytuł projektu: „Centrum Wspierania Przedsiębiorczości Społecznej”

Cele:	Rozwój inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej na terenie województwa łódzkiego poprzez świadczenie kompleksowego wsparcia na rzecz podmiotów ekonomii społecznej, osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.
Adresaci:	Adresatami projektu są osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo, a także organizacje pozarządowe działające na terenie województwa łódzkiego.
Zasięg:	Regionalny (prowadzony na terenie woj. łódzkiego)
Terminy	01.01.2011 – 31.12.2012 (projekt w trakcie realizacji)
Opis:	W ramach projektu organizowane są szkolenia otwarte „Mocne strony - jak się wyróżnić i znaleźć pracę?” oraz cykl szkoleń w Szkole Innowatorów Społecznych dla przedstawicieli organizacji pozarządowych. Ponadto, beneficjenci projektu mogą skorzystać z doradztwa i usług marketingowych, księgowych i prawnych oraz wziąć udział w coachingu. Przez cały okres projektu regularnie prowadzona jest także audycja radiowa poświęcona problematyce ekonomii społecznej. Na terenie całego województwa Instytut pomaga w animowaniu nowych inicjatyw lokalnych i partnerstw. Na potrzeby projektu utworzone zostały dwa Punkty Konsultacyjne w Łowiczu i

	Bełchatowie.
Wyniki:	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych wsparciem: 212 osób (w tym 137 kobiet i 75 mężczyzn); • Liczba organizacji objętych wsparciem: 59 stowarzyszeń i fundacji; • Liczba godzin doradztwa księgowego, prawnego, marketingowego i ogólnego: 300; • Przeprowadzono 73 godziny coachingu; • Zorganizowano 12 szkoleń; • Nawiązano 7 partnerstw i 7 inicjatyw lokalnych.